

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра організації і економіки фармації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

заводсько-педагогічної роботи

Іван Іванович Колонинко

[Handwritten signature]

2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»
для студентів III курсу фармацевтичного факультету

ВБ 1.33

Обговорено та ухвалено

на методичному засіданні кафедри
організації та економіки фармації
Протокол № 11 від 23 червня 2023 р.
Завідувач кафедри ОЕФ

[Handwritten signature] проф. Громовик Б. П.

Затверджено

профільною методичною комісією
з хімічних та фармацевтичних дисциплін
Протокол № ___ від _____ 2023 р.
Голова профільної методичної комісії

[Handwritten signature] проф. Білоус С.Б.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Кафедра організації і економіки фармації

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
доц. І. І. Солонинко

_____ 2023 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ У ФАРМАЦІЇ

(назва навчальної дисципліни)

**підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація»
для студентів III курсу фармацевтичного факультету**

ВБ 1.33

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
організації та економіки фармації
Протокол № 11 від 23 червня 2023 р.
Завідувач кафедри ОЕФ
_____ проф. Громовик Б. П.

Затверджено
профільною методичною комісією
з хімічних та фармацевтичних дисциплін
Протокол №__ від _____ 2023 р.
Голова профільної методичної комісії
_____ проф. Білоус С.Б.

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Громовик Б.П., зав. кафедри, д. фарм. н., професор;

Корнієнко О.М., доц. кафедри, к. фарм. н., доцент;

Городецька І.Я., доц. кафедри, к. фарм. н., доцент

РЕЦЕНЗЕНТ: доцент кафедри організації та економіки фармації, технології ліків та фармакоекономіки ФПДО Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, кандидат фармацевтичних наук, доцент Бойко А.І.

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Організація та економіка фармації» укладена відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 226 Фармація, промислова фармація спеціалізації 226.01 Фармація; 226.02 Промислова фармація, а також Освітньо-професійної програми «Фармація» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 Фармація, промислова фармація галузі знань 22 Охорона здоров'я Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (від 15.02.2023, протокол № 1-ВР).

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Навчальна дисципліна «Основи економіки у фармації» є однією із вибіркових дисциплін, що формують магістрів фармації. Вона сприяє набуттю у здобувачів вищої фармацевтичної освіти теоретичних знань про економічні засади функціонування суб'єктів фармацевтичного ринку, практичних навичок аналізу чинних державних реєстрів для пошуку управлінських рішень, що сприяють підвищенню конкурентних позицій аптечних закладів з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин / з них				Рік навчання	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних		СР (год.)			
		Лекцій (год.)	Практичних занять (год.)				
Назва дисципліни: Основи економіки у фармації	3 кредити / 90 год.	очна денна та вечірня форма			3-й курс VI семестр	Залік	
		10	20	60			
		заочна форма				82	1 контрольна робота. Залік
		4	4	82			

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності функціонування ринкової системи економіки у фармації.

Міждисциплінарні зв'язки: Вибіркова дисципліна «Основи економіки у фармації» є складовою комплексу профільних дисциплін, що формують магістрів фармації. Вивчення навчальної дисципліни:

- базується на загальних знаннях таких навчальних дисциплін як «Філософія», «Етика і деонтологія у фармації», «Основи комп'ютерних технологій у фармації»;

- закладає основи вивчення здобувачами вищої фармацевтичної освіти таких дисциплін як «Організація та економіка у фармації», «Фармацевтичне та медичне товарознавство», «Фармацевтичний менеджмент і маркетинг», що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами на формування умінь застосовувати знання та уміння з основ економіки у фармації в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності магістрів фармації.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання вибіркової дисципліни «Основи економіки у фармації» є формування у здобувачів вищої фармацевтичної освіти системних знань і набуття професійних компетенцій про економічні засади функціонування аптечного закладу для забезпечення конкурентних позицій на фармацевтичному ринку.

1.2. Основними завданнями вивчення вибіркової дисципліни «Основи економіки у фармації» є :

- вивчення теоретичних понять і процесів, що забезпечують ефективне функціонування ринкової економіки;

- відпрацювання основних методів та методик проведення аналізу конкурентного середовища, джерел збільшення доходів та зменшення витрат у суб'єктів фармацевтичного ринку;
- набуття практичних вмінь щодо пошуку ефективних методів вирішення конкретних ситуацій, що виникають у процесі функціонування аптечних закладів;
- формування навичок творчого пошуку резервів підвищення конкурентоспроможності аптечного закладу з урахуванням чинників зовнішнього та внутрішнього середовища.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарти вищої освіти).

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами **компетентностей:**

- загальні (ЗК):

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності.
- ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК06. Здатність працювати в команді.
- ЗК09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

- спеціальні (фахові, предметні):

ФК 01. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації/промислової фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.

ФК 02. Здатність збирати, інтерпретувати та застосовувати дані, необхідні для реалізації професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проектів у сфері фармації.

ФК 03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК 04. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефаківців, зокрема до осіб, які навчаються.

ФК 05. Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування та фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології.

ФК 06. Здатність розробляти та впроваджувати систему управління якістю фармацевтичних підприємств згідно до вимог чинних Стандартів, здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.

ФК 14. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків і зборів, формувати ціни на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту відповідно до законодавства України.

ФК 15. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№ з.п.	Компетентність	Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність та автономія
				<p>ЗН1 Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань</p>	<p>УМ1 Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур</p> <p>УМ2 Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких мультидисциплінарних контекстах</p> <p>УМ3 Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності</p>
1	2	3	4	5	6
Загальні компетенції					
ЗК01	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу		УМ2		
ЗК02	Знання та розуміння предметної області; розуміння професійної діяльності	ЗН1	УМ1		
ЗК03	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово			К1	
ЗК05	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3	К1	АВ1, АВ2, АВ3
ЗК06	Здатність працювати в команді		УМ3	К1	АВ1, АВ2
ЗК09	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ)		УМ1		АВ1

1	2	3	4	5	6
Спеціальні (фахові) компетентності					
ФК01	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі фармації у широких або мультидисциплінарних контекстах.	ЗН1	УМ1, УМ2		АВ1, АВ2
ФК02	Здатність збирати, інтерпретувати та застосувати дані, необхідні для професійної діяльності, здійснення досліджень та реалізації інноваційних проєктів у сфері фармації.	ЗН1	УМ1		АВ3
ФК03	Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.		УМ3		АВ1, АВ2
ФК04	Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері фармації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	ЗН1	УМ1	К1	АВ1, АВ2
ФК05	Здатність демонструвати і застосовувати у практичній діяльності фундаментальні принципи фармацевтичної етики й деонтології	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3	К1	АВ1, АВ3
ФК06	Здатність розробляти та впроваджувати систему управління якістю фармацевтичних підприємств згідно до вимог чинних Стандартів, здійснювати аудит якості та управління ризиками для якості фармацевтичної продукції.	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3	К1	АВ1, АВ2, АВ3
ФК14	Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на ЛЗ та інші товари аптечного асортименту відповідно до законодавства України	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3		АВ1
ФК15	Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ЛЗ.	ЗН1	УМ1, УМ2, УМ3		АВ1, АВ2

Результати навчання:

ПРН01. Володіти спеціалізованими концептуальними знаннями у сфері фармації та суміжних галузях з урахуванням сучасних наукових здобутків і вмінні застосовувати їх у професійній діяльності (ЗК01, ЗК02, ФК01, ФК05, ФК14, ФК15).

ПРН02. Критично осмислювати і аналізувати наукові та прикладні проблеми у сфері фармації (ЗК01, ФК05, ФК14, ФК15).

ПРН03. Володіти спеціалізованими знаннями та вміннями/навичками для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою вдосконалення знань та процедур у сфері фармації (ЗК02, ФК01, ФК 14, ФК 15).

ПРН04. Вільно спілкуватися державною та англійською мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем і результатів діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів (ЗК03, ФК04, ФК05).

ПРН05. Оцінювати та забезпечувати якість та ефективність діяльності у сфері фармації у стандартних і нестандартних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності (ЗК02, ЗК05, ФК01, ФК03, ФК14, ФК15).

ПРН06. Розробляти та приймати ефективні рішення з розв'язання складних/комплексних задач фармації особисто та за результатами спільного обговорення; формулювати цілі власної діяльності та діяльності колективу з урахуванням суспільних і виробничих інтересів, загальної стратегії та наявних обмежень, визначати оптимальні шляхи досягнення цілей (ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК06, ФК01, ФК03, ФК14, ФК15).

ПРН08. Розробляти та реалізовувати інноваційні проєкти у сфері фармації, а також дотичні міждисциплінарні проєкти з урахуванням технічних, соціальних, економічних, етичних, правових та екологічних аспектів (ЗК05, ЗК06, ФК01, ФК02, ФК05, ФК14, ФК15).

ПРН09. Формулювати, аргументувати, зрозуміло і конкретно доносити до фахівців і нефахівців, у тому числі до здобувачів вищої освіти інформацію, що базується на власних знаннях та професійному досвіді, основних тенденціях розвитку світової фармації та дотичних галузей (ЗК03, ФК02, ФК04, ФК05).

ПРН17. Розраховувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, а також податки та збори. Формувати усі види цін (закупівельні, оптово-відпускні та роздрібні) на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту (ЗК09, ФК14).

ПРН18. Використовувати дані аналізу соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів (ЗК02, ЗК09, ФК01, ФК03, ФК15).

ПРН26. Планувати та реалізовувати професійну діяльність на основі нормативно-правових актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик (ЗК02, ФК02, ФК03).

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна: здатність вирішувати типові і складні ситуаційні задачі з економічних аспектів діяльності аптечних закладів в умовах ринкової економіки, ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання до фахової та не фахової аудиторії.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС – 90 годин.

Тема 1. Структура дохідної та витратної частин державного і місцевих бюджетів.

Тема 2. Індикатори економічної та фінансової безпеки України

Тема 3. Структура фармацевтичного ринку України. Моделі функціонування аптечних закладів.

Тема 4. Економічні показники діяльності суб'єктів фармацевтичної галузі.

Тема 5. Структура доходів аптечних закладів.

Тема 6. Структура витрат аптечних закладів.

Тема 7. Встановлення фінансових результатів діяльності аптек.

Тема 8. Оподаткування діяльності аптечних закладів

Тема 9. Аналіз конкурентоспроможності аптечних закладів.

Тема 10. Методи діагностики банкрутства аптечних закладів.

3. Структура навчальної дисципліни

№ з/п	Тема	Кількість годин, у т.ч.					
		денна форма			заочна форма		
		Лекції	Практ.	СРС	Лекції	Практ.	СРС
1.	Структура дохідної та витратної частин державного і місцевих бюджетів	2	2	6	2	1	8
2.	Індикатори економічної та фінансової безпеки України		2	6			8
3.	Структура фармацевтичного ринку України. Моделі функціонування аптечних закладів.	2	2	6	2	1	8
4.	Економічні показники діяльності суб'єктів фармацевтичної галузі		2	6		-	8
5.	Структура доходів аптечних закладів	2	2	6	-	-	8
6.	Структура витрат аптечних закладів		2	6	-	-	8
7.	Встановлення фінансових результатів діяльності аптек	2	2	6	2	1	8
8.	Оподаткування діяльності аптечних закладів		2	6			8
9.	Аналіз конкурентоспроможності аптечних закладів	2	2	6	2	1	10
10.	Методи діагностики банкрутства аптечних закладів		2	6		-	8
Усього годин 90/3 кредити ECTS		10	20	60	4	4	82
Підсумковий контроль		Залік					

4. Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема лекції	К-ть годин за формами навчання	
		денна	заочна
1.	Структура дохідної та витратної частин державного і місцевих бюджетів. Індикатори економічної та фінансової безпеки України	2	1
2.	Структура фармацевтичного ринку України. Моделі функціонування аптечних закладів. Економічні показники діяльності суб'єктів фармацевтичної галузі.	2	1
3.	Структура доходів і витрат аптечних закладів.	2	
4.	Встановлення фінансових результатів діяльності аптек. Оподаткування діяльності аптечних закладів	2	1
5.	Аналіз конкурентоспроможності аптечних закладів. Методи діагностики банкрутства аптечних закладів.	2	1
Усього:		10	4

5. Тематичний план практичних занять

№ з.п.	Тема заняття	К-ть годин за формами навчання	
		денна	заочна
1	Структура дохідної та витратної частин державного і місцевих бюджетів	2	1
2	Індикатори економічної та фінансової безпеки України	2	
3	Структура фармацевтичного ринку України. Моделі функціонування аптечних закладів.	2	1
4	Економічні показники діяльності суб'єктів фармацевтичної галузі	2	
5	Структура доходів аптечних закладів	2	
6	Структура витрат аптечних закладів	2	
7	Встановлення фінансових результатів діяльності аптек	2	1
8	Оподаткування діяльності аптечних закладів	2	
9	Аналіз конкурентоспроможності аптечних закладів	2	1
10	Методи діагностики банкрутства аптечних закладів	2	
Усього:		20	4

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	Тема СРС	К-ть годин за формами навчання	
		денна	заочна
1	Структура дохідної та витратної частин державного та місцевих бюджетів	6	8
2	Індикатори економічної та фінансової безпеки України	6	8
3	Структура фармацевтичного ринку України. Моделі функціонування аптечних закладів.	6	8
4	Економічні показники діяльності суб'єктів фармацевтичної галузі	6	8
5	Структура доходів аптечних закладів	6	8
6	Структура витрат аптечних закладів	6	8
7	Встановлення фінансових результатів діяльності аптек	6	8
8	Оподаткування діяльності аптечних закладів	6	8
9	Аналіз конкурентоспроможності аптечних закладів	6	10
10	Методи діагностики банкрутства аптечних закладів	6	8
Усього:		60	82
Вид контролю:		1 контрольна робота	
		поточний контроль на практичних заняттях	

7. Індивідуальні завдання - не заплановані робочим навчальним планом на навчальний рік.

8. Методи навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Система якості у фармації» основними організаційними формами навчання є: лекції, практичні заняття, самостійна робота. Застосовуються такі методи навчання:

- за типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний; аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- за основними етапами процесу: формування знань; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка;
- за системним підходом: стимулювання та мотивація; контроль і самоконтроль.
- за джерелами знань: словесні – розповідь, бесіда; наочні – демонстрація, ілюстрація.
- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький
- за інтерактивністю: мультимедійні лекції, відпрацювання навичок, ситуаційні завдання, моделювання професійної діяльності, тестування.

9. Методи контролю:

Види контролю (поточний і підсумковий).

10. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Поточний контроль включає перевірку теоретичної та практичної підготовки.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною) шкалою. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

№ з.п.	Вид роботи	мах балів	Оцінка в балах	Методи контролю
1	Робота на занятті	5	А) 2,3,4,5 Б) 2,3,4,5	А) перевірка виконання практичних завдань, визначених програмою; Б) опитування; Б) тестовий контроль.
2	Самостійна робота	А) – Б) 5	А) зараховано/ не зараховано Б) 2,3,4,5	А) для денної форми навчання – перевірка виконання практичних завдань, винесених на самостійну роботу; Б) для заочної форми навчання – перевірка виконання контрольної роботи.

Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачена у формі виконання контрольної роботи. Вона оцінюється до початку навчально-екзаменаційної сесії.

Оцінювання контрольної (самостійної) роботи здійснюється за 4-ри бальною (національною) шкалою і враховується при нарахуванні балів за поточну навчальну діяльність студентів.

Оцінку «відмінно» заслуговує студент, у якого робота виконана правильно і самостійно, відбиває належний рівень знань, оформлена відповідно вимог, які висуваються для даного типу завдань.

Оцінку «добре» заслуговує студент, у якого робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань; оформлена згідно з вимогами, які висуваються для даного типу завдань.

Оцінку «задовільно» заслуговує студент, у якого робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань; оформлення роботи не повною мірою відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань.

Оцінку «незадовільно» одержує студент, у якого виконана робота не відповідає вимогам, які вказані вище як критерії для виставлення позитивної оцінки.

11. Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану – залік

- **Семестровий залік** - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

12. Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти:

Для дисциплін формою підсумкового контролю яких є залік:

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність при вивченні дисципліни становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих студентом оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Бали студентів, які навчаються за однією спеціальністю, з урахуванням кількості балів, набраних з дисципліни ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Оцінка ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10 % студентів
B	Наступні 25 % студентів
C	Наступні 30 % студентів
D	Наступні 25 % студентів
E	Останні 10 % студентів

Ранжування з присвоєнням оцінок „А”, „В”, „С”, „D”, „Е” проводиться для студентів даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення дисципліни. Студенти, які одержали оцінки FX, F («2») не вносяться до списку студентів, що ранжуються. Студенти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал „Е”.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати студент	2

Оцінка ECTS у традиційну шкалу не конвертується, оскільки шкала ECTS та чотирибальна шкала незалежні. Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності студентів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

13. Методичне забезпечення:

Робоча навчальна програма з дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни.

Лекційний матеріал (мультимедійні презентації, тексти лекцій, календарно-тематичний план лекцій).

Календарно-тематичні плани практичних занять.

Питання для самостійної роботи.

Тести для контролю знань студентів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.

Ресурси мережі Інтернет, зокрема авторська он-лайн система неперервної фармацевтичної освіти AdFarm S.A., освітня платформа Misa, онлайн-сервіси Zoom і Google Forms.

Довідкові і роздаткові матеріали

Комп’ютерний клас на 16 робочих місць, підключених до локальної мережі університету із прямим виходом в мережу Інтернет.

Методичні матеріали для здобувачів вищої освіти:

1. Громовик Б.П., Корнієнко О.М., Городецька І.Я., Чухрай І.Л. Вибіркова дисципліна «Основи економіки у фармації»: Методичні рекомендації та перелік завдань до практичних занять для студентів фармацевтичного факультету денної форми навчання. – Львів, 2023. – 40 с.

2. Громовик Б.П., Корнієнко О.М., Городецька І.Я., Чухрай І.Л. Вибіркова дисципліна «Основи економіки у фармації»: Методичні рекомендації та перелік завдань для самостійної роботи студентів фармацевтичного факультету денної форми навчання. – Львів, 2023. – 25 с.

3. Громовик Б.П., Корнієнко О.М., Городецька І.Я., Чухрай І.Л. Вибіркова дисципліна «Основи економіки у фармації»: Методичні рекомендації та перелік завдань до практичних

занять для студентів фармацевтичного факультету заочної форми навчання. – Львів, 2023. – 22 с.

4. Громовик Б.П., Корнієнко О.М., Городецька І.Я., Чухрай І.Л. Контрольна робота з вибіркової дисципліни «Основи економіки у фармації»: Методичні рекомендації та перелік завдань до практичних занять для студентів фармацевтичного факультету заочної форми навчання. – Львів, 2023. – 24 с.

Розширений план практичних занять та самостійної роботи

Тема 1. Структура дохідної та витратної частин державного та місцевих бюджетів. Індикатори економічної та фінансової безпеки України. Структура дохідної частини Державного бюджету України. Розподіл та структура видатків Державного бюджету України. Дефіцит (профіцит) Державного бюджету. Складові частини дохідної частини місцевих бюджетів. Складові частини витратної частини місцевих бюджетів. Економічна та фінансова безпека в структурі національної безпеки держави. Підходи, що застосовуються при визначенні інтегрального індексу економічної безпеки. Бюро економічної безпеки України, призначення, структура та функції. Складові частини та індикатори економічної безпеки країни. Складові частини та індикатори фінансової безпеки держави.

Тема 2. Структура фармацевтичного ринку України. Моделі функціонування аптечних закладів. Економічні показники діяльності суб'єктів фармацевтичної галузі. Структура фармацевтичного ринку України. Цілі, що реалізуються аптечними закладами. Особливості та принципи функціонування аптек у ринкових умовах. Ліцензування фармацевтичної діяльності. Державні реєстри суб'єктів фармацевтичної галузі. Моделі функціонування аптечних закладів. Характеристика основних показників торгово-фінансової діяльності аптек. Поняття про рентабельність основної діяльності. Методика розрахунку нормативу товарних запасів аптечних закладів. Аналіз динаміки основних економічних показників діяльності аптеки. Фази циклу кругообігу капіталу та їх характеристика. Принципи дотримання фінансової стійкості кругообігу капіталу.

Тема 3. Структура доходів і витрат аптечних закладів. Класифікація та визнання доходів аптек. Операційна діяльність, доходи від реалізації товару. Структура реалізації лікарських засобів і товарів аптечного асортименту в грошових і натуральних показниках. Сутність і цілі фінансових інвестицій суб'єктів підприємництва. Класифікація інвестицій за об'єктами вкладення, строками інвестування та характером участі в інвестиційному процесі. Класифікація витрат аптек. Матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи. Амортизація основних засобів, собівартість реалізації та інші операційні витрати. Загальновиробничі та адміністративні витрати, витрати на збут. Фінансові витрати, витрати від участі в капіталі. Податки на прибуток. Надзвичайні витрати.

Тема 4. Встановлення фінансових результатів діяльності аптек. Оподаткування діяльності аптечних закладів. Типи фінансової стійкості аптек. Характеристика показників фінансової стійкості аптек. Показники ресурсовіддачі та прибутковості аптечних закладів. Порядок розрахунку чистого (нерозподіленого) прибутку суб'єктів підприємництва – юридичних осіб. Оподаткування юридичних осіб. Порядок розрахунку чистого (нерозподіленого) прибутку суб'єктів підприємництва – фізичних осіб. Оподаткування фізичних осіб. Сутність та особливості спрощеної системи оподаткування суб'єктів підприємництва. Групи, критерії, обмеження та підстави для анулювання спрощеної системи оподаткування.

Тема 5. Аналіз конкурентоспроможності аптечних закладів. Методи діагностики банкрутства аптечних закладів. Характеристика показників ділової активності аптеки. Сутність конкурентоспроможного потенціалу аптек. Характеристика внутрішніх та зовнішніх переваг аптек. Методи оцінки конкурентоспроможності аптек за маркетинговим, виробничим, фінансовим та кадровим потенціалами. Вагомість чинників конкурентоспроможності аптек. Порядок розрахунку показників неплатоспроможності підприємств, профілактичні заходи управління ризиком неплатоспроможності. Зміст тестів для діагностики ймовірності банкрутства: Бівера, Альтмана, Спрінгейта, Таффлера, Терещенка. Зовнішні та внутрішні причини банкрутства. Симптоми можливого банкрутства.

14. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Лекційний матеріал.
2. Оцінка конкурентних переваг аптечних мереж в Україні / Попова І.А., Куриленко Ю.Є, Подгайна М. В., Подколзіна М. В / Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №31 (2022), 104-112. URL: <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/31-2022/popova.pdf>
3. Методологія ціноутворення на лікарські засоби в системі охорони здоров'я: монографія / В.М.Назаркіна, А.С. Немченко, К.Л.Косяченко, М.М.Бабенко ; за ред. А.С. Немченко. – Київ : «Фармацевт практик», 2022. – 288 с.
4. Організація та економіка фармації: навчально-методичний посібник / Н.М. Косяченко, В.П. Горкуша, В.В. Кобрин, Н.П. Завадська.- 2-е видання: К.: ВСВ “Медицина”, 2021.- 214 с. URL: <https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/75402.pdf>

Допоміжна

1. Власенко І.О., Давтян Л.Л. Стандарти належної аптечної практики як базис реалізації концепції фармацевтичної допомоги пацієнтам із цукровим діабетом. Фармацевтичний часопис, (1), 74–82. URL <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas/article/view/13058/12226>
2. Глебова А. О., Кравченко В. В. Розвиток цифрових комунікацій в умовах діджиталізації економіки України: проблеми та можливості. Ефективна економіка. 2021. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/82.pdf
3. Гончар Є., Гура Л., Домбровська Л. Як держава закуповує ліки та медичні вироби. Економічна правда. 2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/02/25/682760/>
4. Городецька І.Я., Чухрай І.Л. Стан організації відпуску ліків з аптеки: погляд фармацевтичних фахівців. Фармацевтичний часопис. 2021. № 3. С. 50-56. URL: <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas/article/view/12433/11685>
5. Громовик Б.П., Терещук С.І., Чухрай І.Л. Організація та економіка фармації / За ред. проф. Б.П.Громовика та доц. С.І.Терещук. Вінниця, Нова книга, 2009. 816 с.
6. Євтушенко, О. М., Гриненко А. М. Світовий досвід застосування цифрових технологій у процесі надання фармацевтичної допомоги (фрагмент дослідження). Соціальна фармація в охороні здоров'я. 2022. Т. 8, № 4. С. 14-22. doi : 10.24959/sphhcj.22.273.
7. Котвіцька А. А., Кубарева І. В., Бекетова М. С. Освітньо-наукові аспекти розвитку паліативної допомоги в Україні. Фармацевтичний часопис. 2021. № 3. С. 64–73. <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas/article/view/12389/11757>
8. Мандич О., Бабко Н., Лищенко М., Харчевнікова Л. Цифрова трансформація та новітні комунікації як платформа для стійкого розвитку бізнесу. Моделювання розвитку економічних систем. 2022, №4. С. 15-17. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/216367>
9. Олійник П.В., Чухрай І.Л., Олійник С.П. Фармацевтичне забезпечення населення в умовах воєнного стану: аналіз та перспективи. Фармацевтичний часопис. 2022. № 3. С. 41–47. URL: <https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/pharm-chas/article/view/13468/12610>
10. Організація та економіка фармації. Модулі 2-3. Системи обліку й основи економіки у фармації: Навч.посіб. для підготовки до практичних занять / В.Ф. Москаленко, О.П. Яворовський, Я.В. Цехмістер та ін.; за ред. В.Ф. Москаленка. К.: ВСВ “Медицина”, 2013. 432 с. URL: https://www.medpublish.com.ua/images/pdf/71662_Moskalenko_Org%20i%20ekonom%20farm_Mod%202-3.pdf
11. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення : нац. підруч. з для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова та ін. ; за ред. А.С. Немченко [Електронний ресурс]. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 327 с.
12. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації : нац. підруч. з для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О.П. Гудзенко та ін. ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. 416 с.
13. Організація та економіка фармації. Ч. 3. Основи економіки фармації : нац. підруч. для студентів фармац. ф-тів ВНЗ МОЗ України / А.С. Немченко, Г.Л. Панфілова, В.М. Назаркіна та ін. ; за ред. А.С. Немченко. Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2017. 272 с.

14. Основи економіки та системи обліку у фармації. Модуль 2: навч.-метод. посіб. для практ. занять студентів 4 курсу фармац. ф-тів спеціальності «Фармація» / уклад.: Н.І. Сінча, О.В. Литвиненко, Н.Я. Дондік, В.О Демченко, Т.В. Кравченко. Запоріжжя: ЗДМУ, 2018. 201 с. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/8367/1/%D0%9E%D0%95%D0%A4%20%D0%A4%D0%90%D0%A0%D0%9C%20%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%202%20%D0%9C%D0%9E%D0%94%D0%A3%D0%9B%D0%AC%20.pdf>
15. Практикум з організації та економіки фармації. Навч. посібник для студентів вищих навч.закл. / Б.П.Громовик, С.І.Терещук, О.Л.Гром, А.М.Новікевич, І.Л.Чухрай. – Вінниця:Нова книга, 2004. 448 с.
16. Сучасні аспекти фармацевтичної практики в Україні: колективна монографія / Б.П. Громовик, А.В. Горілик, І.Я. Городецька [та ін.]; за наук. ред. Б.П. Громовика. Львів: Ліга-Прес, 2014.386 с.
17. Сучасні аспекти фармацевтичної практики в Україні: колективна монографія. Випуск 2; за ред. Б. П. Громовика. Львів: Ліга-Прес, 2017. 253 с.
18. Унгурян Л.М., Громовик Б.П. Фармацевтична практика: логістичні, інформаційні, нейроекономічні та соціальні аспекти: монографія. Львів: Простір-М.2016.155 с.
19. Фармацевтична енциклопедія. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua>

15. Інформаційні ресурси

1. Державний реєстр лікарських засобів України. URL: <http://www.drlz.com.ua/ibp/ddsite.nsf/all/shlist?opendocument>.
2. Державні реєстри URL: <https://www.dls.gov.ua/%d0%b4%d0%b5%d1%80%d0%b6%d0%b0%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d1%80%d0%b5%d1%94%d1%81%d1%82%d1%80%d0%b8/>
3. Електронна карта місць відпуску лікарських засобів за еРецептом. URL: https://edata.e-health.gov.ua/e-data/dashboard/pharmacy-map?fbclid=IwAR103ELhpaWhxUEB_QxIk7qFEzb-_3Ug1rc572H350LwBHTLNZok5vwSgTI
4. Електронний довідник «Компендіум – лікарські препарати». URL: <https://compendium.com.ua/bad/>.
5. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>.
6. Нормативно-директивні документи МОЗ України. URL: <http://mozdocs.kiev.ua/>.
7. Пошукова база Cochrane Library. URL: Cochrane Library <https://www.cochrane.org/>
8. Пошукова база Medline. URL: National Library of Medicine <https://www.nlm.nih.gov/bsd/medline.html>.
9. Пошукова база Medscape. URL: Medscape <https://www.medscape.com/pharmacists>.
10. Пошукова база закупівлі ліків. URL: <https://moz.gov.ua/zakupivli-likiv>
11. Пошукова база ліків. URL: <http://likicontrol.com.ua/>.
12. Пошукова база ліків. URL: <https://tabletki.ua/uk/>.
13. Робота з електронними рецептами URL: https://ehealth.eleks.com/web/ehealth/internal/help/Content/Topics/Pharmacy_flow/Working_with_prescriptions/Working_with_prescriptions_pharm.htm
14. Щотижневик «Аптека». URL: <https://www.apteka.ua/>.